

**Dziennik Poznański**  
wydany codziennie z wy-  
jątkiem niedziel i świąt  
dni poświęconych.  
Przedpł. kwartalna  
w miejsou 2 tal.  
Na Pocztach krajowych  
2 tal. 13 sgr. 9 fen.  
Wszelkie rekwizyty  
do Dzienn. Pozn. przysła-  
nie zwracają się.

# DZIENNIK POZNAŃSKI.

**Doniesienia**  
i Obwieszczenia  
opisują się  
po 1 sgr. 3 fen. od wiersza  
Pejedyńcze egzempl.  
sprzedają się po 1 sgr. 6 fen.  
w Księgarni  
przy Placu Wilhelma. Nr. 8  
Listy  
do Redakcyi i do Księgarni  
długo winny być  
frankowane.

Nr 149

Wtorek, 4 lipca 1865.

Nr 149

**Poznań, 3 lipca.** Po wypadkach donośniejszego zna-  
czenia, których przebieg i znaczenie staraliśmy się skreślić  
przed kilku dniami, nastąpiła obecnie chwilowa cisza, stan za-  
wieszenia i tymczasowości.

Przesilenie gabinetowe w Wiedniu trwa dotąd, a dymisyo-  
nowani ministrowie zatrzymali swe teki, aż do powrotu cesa-  
rza z Ischl do Wiednia. Dzienniki wiedeńskie pełne są domy-  
słów kto zastąpi towarzyszców p. Schmerlinga i jakim będzie  
program nowego ministerstwa. Zdaniem Wanderera no-  
minacje członków gabinetu zależą być od rezultatu podróży  
Majlatha do Pesztu. Punkt ciężkości leży przeciw głównie  
w kwestyi finansowej. Austria stoi nad przepaścią, w którą  
ją system p. Schmerlinga nieustannie popychał; ruina finan-  
sowa zagraża państwu rakuskiemu w sposób tak zatrważający,  
że jedynie sta now cza zmiana w kierunku polityki wewnętrz-  
nej może je od niej uchronić. Stuznie powiada Gaz. Nar-  
odowa, że tylko wielki akt sprawiedliwości wymierzony od  
razu wszystkim narodom berlu austriackiemu poddanym,  
mógłby obudzić w nich ufność do nowego systemu, a tém sa-  
mém usunąć w większej części trudności finansowe. Jeśli  
można dać wiary słowom korespondenta wiedeńskiego do  
Kreuz Ztg, następcą p. Schmerlinga hr. Belcredi zamierza  
tę w tej właśnie myśli skierować swe postępowanie, nadając  
jak największą autonomią pojedynczym królestwom i krajom,  
przenosząc wiele spraw administracyjnych na autonomiczne  
władze krajowe i zmniejszając znacznie wydatki państwa  
przez uproszczenie administracji i zdziętkowanie armii  
urzędników. Co do polityki zewnętrznej chwilowo żadna  
zmiana niema nastąpić, jakkolwiek nie trudno przewidzieć, że  
Austria wzmożona pojednaniem z Węgrami i pozyskawszy  
zaufanie innych narodowości przez zadostyczenie im ich słu-  
sznym wymaganiom, mogłaby później z większą niż dotąd na  
zewnątrz wystąpić siłą, zwłaszcza w kwestyi księstw zaelbiań-  
skich. Lecz jeszcze daleko do tego.

Dla Galicyi upadek p. Schmerlinga i zmiana ministerstwa  
pod tak pomysłnemi dla Węgier wroźbami rozpoczęta, zdaje  
się, jak powiada Hasło, pomysłny dla autonomii jej stawić  
horoskop, tém bardziej, że trudna dziś przypuszczać, aby rząd  
śródmiejskiego stanu finansów powrócił znów do dualizmu  
w dawniejszym znaczeniu tego wyrazu, gdzie jedna połowa  
monarchii rządzona była konstytucyjnie, druga zaś wręcz prze-  
ciwnemu uległa systemowi rządzenia.

Kwestya rzymska również pozostała w zawieszeniu w sku-  
tek czego i krizis gabinetowa, której lada chwilę należało ocze-  
kiwać we Florencyi, nie nastąpiła dotąd. Przecież wiadomo-  
ści jakie z Włoch i Francyi dochodzą, utwierdzają nas w prze-  
konaniu, że godziny ministerstwa La Marmora w składzie  
obecnym są policzone. Chwiejność panująca w gabinecie od-  
bija się w głosie dziennikarstwa włoskiego. Doniesieniem,  
które dziś podaje o układach toczonych z Rzymem półurzęd-  
owa Opinie, nazajutrz przeczy Nazione. Tyle zdaje  
się być rzeczą pewną, że mimo przeszkód stawianych przez pe-  
wnych dyplomatów, mianowicie rakuskich, i mimo opozycji  
stronniczw skrajnych, idea pojednania zdoła utorować sobie  
drogę.

Z ziem polskich Rosyi podległych wciąż smutne tylko  
przychodzi zapisywać nam fakta. O sposobie przeprowadzania  
kwestyi włoskiej w Kongresowce, którego potworność ty-  
lokrotnie wykazywaliśmy, list pisany do Czasu ciekawe po-  
daje szczegóły. O zmianie systemu uciskającego kraj nies-  
zczęśliwy, dotąd nie ma mowy. Krążące pogłoski zapowiadają  
wprawdzie ukrócenie władzy policyjnej Trepowa, ale są to  
tylko pogłoski. Na Litwie i na Rusi gwałtowne tępienie ży-  
wiołu narodowego, nie ustaje. Ustęp z Kijewlanina przy-  
toczony poniżej, dowodzi iż generał Bezak idzie wiernie w ślady  
Annieńkowa, podobnie jak generał Kaufmann prowadzi dalej  
dzieło zniszczenia w myśl swego okrutnego poprzednika.

Wedle ostatnich doniesień z Paryża, posiedzenia ciała  
prawodawczego przedłużono do 8 bm. Dwa dni wprzód kofi-  
czy parlament angielski prawem przepisany żywot, poczem  
niezwłocznie nastąpią wybory. Cesarz Napoleon pragnąc  
ukońić rozdrażnienie w masach, któremu dziś zaprzeczyc już  
nie można, częściej niż zwykł dotąd, ukazuje się publiczności,  
a mianowicie zwiędza przedmieścia i bliższe okolice stolicy.  
Jest to środek, który przy znanym usposobieniu Francu-  
zów chwilowo może być skuteczny, lecz aby utrwalić spokój  
należy przedewszystkiem żywotniejszych chwycić się środków.  
Byłby czas zaiste, aby monarcha francuski przystąpił nare-  
ście do owego ukoronowania dzieła, o którym tylokrotnie wspo-  
minał. Jedynie na zasadach wolności i sprawiedliwości ugrun-  
towany porządek społeczny, może zapewnić Francyi spokój  
a trwałość dynastyi cesarskiej. Okólnik przeciw p. La Valette  
dotyczący wyborów do rad municypalnych dalekim jest od  
szczęrego wyznawania tych zasad.

Położenie gabinetu O'Donnella w obeszarpiających Hiszpa-  
nią różnorodnych stronniach jest nadzwyczaj trudne. Liberalny  
program nowego ministerstwa znajduje wprawdzie wielo-  
stronne uznanie, lecz tém silniejszą zapewne napotka opozy-  
cję ze strony reakcyi. Telegram z Madrytu do wiedeńskiej  
N. Fr. Presse donosi, że nuncyusz papieski już zaprotesto-  
wał przeciw zamiarowi uznania Królestwa włoskiego przez  
rząd hiszpański, groząc w razie przeciwnym zażądaniem pa-  
szportów. Królowa bowiem ulegając wpływom ultramontań-  
skim miała napisać do Ojca s., iż w kwestyi tej jedynie usę-  
puje parciu gabinetu. Gdy protestacya nuncjusza kilku także  
biskupów poparło, rząd miał się zaważyć. Tymczasem zarę-

czają ząd inąd, że książę Tetuanu postanowił ściśle się trzy-  
mać postawionego programu i myśli wysłać Olozaga w nad-  
zwyczajnej misyi do dworu florenckiego.

Doniesienia ze Stanów Zjednoczonych sięgają dnia 23  
czerwca. Rząd Unii oświadczył w najnowszej depeszy p. Se-  
warda do posła angielskiego w Waszyngtonie p. Bruce, iż żąda  
wydania statków skonfederowanych bez względu na banderę,  
jaką wywieszą. Korespondent paryski pisze nam, że doszła  
do Paryża wiadomość z Nowego Jorku, iż władze wyższe nie  
pozwoliły wytaczać jenerałowi Lee procesu o zdradę stanu.  
Wiadomość tę powitali wszyscy przyjaciele Stanów  
Zjednoczonych i wolności z jak największą radością.

Wiadomości z Meksyku brzmią nadzwyczaj pomysłnie dla  
cesarstwa. Juaryści pod Negretim ponieśli dotkliwą klęskę,  
Negreti z 2000 żołnierzy wzięty w niewolę.

Stan rzeczy w Ameryce południowej smutny przedstawia  
obraz. Wojna lub rokosz wre we wszystkich niemal państwach.  
W Honduras trwa powstanie, w rzeszypospolitej San Salvador  
nowe wybuchły zaburzenia. W Haiti wojna domowa skon-  
centrowała się na północnej części wyspy. Naczelną dowódcą  
wojsk rządowych poległ w walce z rokoczanami. W Peru ro-  
koszu także jeszcze nie przytłumiono. Zataragi Hiszpanii z Chili  
również dotąd nie załatwione, admirał zaś hiszpański zwrócił się  
z flotą ku Valparaiso, aby poprzeć żądania swego rządu i w ra-  
zie potrzeby blokować porty rzeszypospolitej. Korpus brazy-  
lski operujący przeciw Paragajczykom cofnął się w powodu  
zarazy, która wybuchła w jego szeregach, Paragajczycy zaś  
dotąd zajmują stanowiska w Bella Vitta i w Corrientes.

Bank pruski ogłasza na dniu 1 lipca rb., że w miejsce dotych-  
czasowych biletów stularowych, wydane będą inne, nowe, których  
opis Staatsanzeiger podaje.

Staatsanzeiger ogłasza traktat handlowy pomiędzy Zwią-  
kiem celnym a Anglią na dniu 30 maja 1865 r. zawarty.

NPan raczył nadać pobórce podatków Tewczeskiemu w Mu-  
rowanej Goślinie, order orła czerwonego 4 klasy.

\* Berlin, 2 lipca. Wczorajszy Staatsanz. ogłosił roz-  
wowę mianą na rozkaz króla pomiędzy p. Bismarkiem i ks.  
Augustenburgiem dnia 1 czerwca 1864. P. Bismark rozwinął  
pruskie żądania, książę jednakże stawil we wszystkich punktach  
trudności. Żądane przez Prusy prawo zwierzchnictwa nad  
kanałem, znalazł on w swém rozprawianiu jako niejasne;  
kwestya odstąpienia kraju Prusom zdawała mu się być zbyt  
trudną, aby mógł za nią przyjąć odpowiedzialność w obec  
sejmu; w każdym zaś razie kraj odstąpiony musiałby być o ile  
możności szczupły i jak najdokładniej ograniczony, a granice  
księstw musiałby wprzód być ściśle zapewnione. Książę  
oznaczył linią według zatoki Gienner. We względzie kon-  
wencyi wojskowej znalazł takową zawartą z Koburgiem za zbyt  
daleko sięgającą i życzył sobie ze swęj strony zmian, z drugiej  
zaś strony uważał warunki jako obelżące, jeżeliby miała być  
mowa o innej granicy jak zatoka Gienner. Przyjęcie na  
siebie kosztów wojennych i odstąpienie kraju uważał jako tru-  
dne do przyjęcia, gdyż księstwa Prus nie powoływały, a Zwią-  
zek niemiecki bez Prus byłby księstwa łatwiej oswołodził  
i pod lżejszymi warunkami. Książę wreszcie pytał czy we  
względzie robionych mu przedstawień można liczyć na zgodze-  
nie się Austrii.

P. Bismark zaprzeczył temu dodając, iż pruskie żądania  
pod każdym względem będą utrzymane i że spodziewa się po-  
rozumieć z Austrią. Książę nie chciał robić żadnych przy-  
rzeczeń, których przyjęcie przez stany nie jest pewne i w końcu  
oświadczył, iż przedmiot ten chce w Dolsku przedłożyć. Pan  
Bismark streszcza ogólne wrażenie tej rozmowy w ten sposób:  
Książę zapatruje się na Prusy nie z wdzięcznym uczuciem,  
ale raczej jako na nieproszonego napominacza.

Nord. Allg. Ztg dowiadyuje się, iż urzędowe przed-  
stawienie rezultatu posłannictwa księcia Hohenlohe będzie  
niebawem ogłoszone.

Redaktora Staatsbürger Ztg skazano w drugiej in-  
stancyi na 2 miesiące więzienia za umieszczenie artykułu  
z Reformy o wyrokach grudziądzkich.

Dziś wieczorem powrócił tu książę następcą tronu z mał-  
żonką z wycieczki do Poznania. Wkrótce zamierza dostojna  
para udać się na wyspę Foehr i przy tej sposobności zwiędzić  
Księstwo Zaelbiańskie, gdzie niebawem odbędą się wybory  
stanowe.

Członkowie rodziny królewskiej, gabinetu i ciała dypl-  
matycznego, jeden po drugim opuszczają stolicę. Minister han-  
dlu hr. Itzenplitz wziął także urlop sześciotygodniowy, aby  
się udać do kąpieli. Hr. Eulenburg złożywszy poprzednio  
królowi raport w Karłowach Warach, pośpieszył do Ostendy,  
by pokrzepić zdrowie nadwężone trudami polityki we-  
wewnętrznej.

Jenerałny dyrektor poczt Philipsborn wyjeżdża w tych  
dniach do Petersburga, celem układów w sprawie mającego się  
zawrzeć traktatu pocztowego niemiecko-rosyjskiego.

Dla króla, który wczoraj przyjmował deputacyę pułku  
austriackiego, którego jest szefem, najto już mieszkanie  
w Gastein, dokąd po ukończeniu kuracyi w Karłowach Wa-  
rach, uda się do kąpieli.

## KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 30 czerwca. Tutejszy korespondent do Danz.  
Ztg pisze: Donosiłem wam, że władza przesała kasie Towa-

rzystwa Ziemińskiego kredytowego długi spis numerów listów  
zastawnych, z poleceniem, aby ich i dotyczących kuponów nie  
spieniężała. Powodem tego rozporządzenia władzy rosyjskiej  
miało być, iż się dowiedziało, jakoby zakonnikom zniesionych  
klasztorów udało się usunąć z pod oka rządu znaczne sumy  
w listach zastawnych. Nie wiadomo, czy podejrzenie to jest  
uzasadnione lub nie, w każdym razie przeciw odstępicy trud-  
ności przy wypłacie listów zastawnych, a więc i jeszcze  
obawa, aby posiadanie numerów objętych nadesłanym wyka-  
zem, nie tylko nie przypawiła o utratę pieniędzy, ale  
jeszcze była powodem kolizyi z wojennymi komisaryi śled-  
czemi, wielu od kupna listów zastawnych, w skutek czego kurs  
papierów tych, tak pokupnych dotąd, zniżył się. Niedawno  
temu otrzymał jeden z tutejszych domów handlowych, którego  
szefem jest konsul belgijski, z Brukseli nadesłany list zasta-  
wny na 3000 rs. mocno nadgniły, z poleceniem, aby takowy  
wymienił w kasie Ziemstwa na egzemplarz nowy. Towarzy-  
stwo Ziemstwa kredytowego oświadczyło swą gotowość w tej  
mierze pod warunkiem, że właściciel listu zastawnego ponie-  
sie kosztą zamiany. Wkrótce potem otrzymał tenże sam dom  
handlowy od korespondenta swego z Brukseli listy zastawne,  
również mocno jakoby w skutek wilgoci miejsca w którym były  
zachowane, nadgniłe, w wartości 90,000 rs., z poleceniem wy-  
miany na nowe egzemplarze. Tymczasem doszedł do zarządu  
Ziemstwa wspomniany wykaz z rozkazem wiadomym, a ponie-  
waż numer nadesłanych listów właśnie się zgadzały z nume-  
rami wymienionymi w spisie, przeto zatrzymano je. Powstała  
zatem korespondencya pomiędzy belgijskim konsulem i domem  
handlowym w Brukseli a Ziemstwem, która się zakończyła  
tém, że władza rosyjska przekonawszy się, że niepodobna jej  
odmówić domowi brukselskiemu wymiany lub wypłaty kwes-  
tyonowanych listów zastawnych upoważniła kasę Ziemstwa  
do wydania nowych egzemplarzy, a zarazem cofnęła spis po-  
dejrzanych numerów, tak że z tej strony żadna już przeszkoda  
nie zagraża obrotowi rzeczonych papierów. Stało się to dnia  
28 bm. a nie jest to bez interesu, dla posiadających listy zasta-  
wne Królestwa Polskiego po za granicami jego.

O stanie urodzajów w Kongresowce jak najmutniejsze ze-  
wszad dochodzą wieści. Susza panująca w maju, a następnie  
ustawiczne deszcze w czerwcu zniszczyły cały niemal zasiew.  
Z Piotrkowskiego piszą: Żyta mamy częścią średnio, częścią  
liche, jarzyny od deszczów poźółki, perki tępą idą. Z Li-  
twy jeszcze więcej zastraszające podają doniesienia, tak że, jak  
powiada Danz. Ztg, obawiać się należy głodu.

Kijewlanin podaje wiadomość o odkryciu „tajnego to-  
warzystwa pomocy naukowej dla ludu polskiego,“ które się  
miało utworzyć na Rusi zakordonowej przed r. 1860, rozprze-  
strzenić po całym kraju i posiadać fundusze i biblioteki. Ce-  
lem miało być „spolaczenie i skatolizowanie prawosławnej  
ludności rosyjskiej“ na Rusi. Co jenerał Bezak uczynił, nie-  
wiadomo, gdyż Kijewlanin dodaje, tylko lakonicznie, że  
„powstanie wyprowadziło tę sprawę na jaw, a miejscowa wła-  
dza przedsięwzięcia stósowne środki, dla położenia tamy zle-  
mu.“ Zkądinąd wiadomo, iż rozszerzane książki, drukowane  
po rusku czy rusińsku, więc nie o spolaczenie chodziło, ale  
o oświatę.

— St. Petersburgskie Wiadomości donoszą  
z Warszawy: „Dnia 9 czerwca o godzinie 9 wieczorem przy-  
trzymano na ulicy człowieka bez latarki, który się wydawał za  
pruskiego poddanego, Marjana Burzyńskiego, ale ponieważ nie  
posiadał legitymacyi, uwięziono go. W śledztwie wykazywał  
się wprawdzie paszportem, wystawionym na imię Maryana  
Burzyńskiego, ale ponieważ w paszporcie nie były podane ża-  
dne szczególne oznaki, a więzieli miał jedno oko spięnięte, ba-  
dano ściślej i pokazało się, że paszport był fałszywy i więzieli  
nazywa się Władysław Płaskowski. Od początku powstania  
dowodził on w różnych oddziałach, po rozbiciu jednego od-  
działu przechodził do drugiego, a w ostatku walczył w r. 1864  
na czele własnego oddziału, wraz z oddziałem Brudera. Kil-  
kakroć ranny, stracił także jedno oko. Po rozbiciu tego od-  
działu pod Dłutowem umknął za granicę, był aresztowany  
w Prusiech, ale jako Maryan Burzyński uwolniony. Płaskow-  
ski przywłaszczyl sobie bowiem papiery Burzyńskiego, który  
walcząc pod Mielęckim padł w boju. W nadziei że nie będzie  
poznany, udał się Płaskowski do Warszawy dla wyszukania  
sobie zarobku.“

Z Królestwa Polskiego, 24 czerwca piszą do Czasu:

Wszystkie dzienniki rosyjskie, a za nimi wszystkie nie-  
mal płatne i niepłatne zagraniczne szeroko po świecie głoszą,  
wspaniałomyślność rządu w obdarowaniu ludu wiejskiego  
w Królestwie Polskiem, obok wynagrodzenia dotychczasowych  
właścicieli odpowiednią indemnizacyą. Jakkolwiek to już da-  
wno, bo drugi rok upływa od ogłoszenia ukazów z 2 marca  
1864 r., przecież mało które znalazło się pismo, coby zadaw-  
szy sobie pracę w uważnym i dokładnym odczytaniu przepi-  
sów tego ukazu, a zwłaszcza instrukcyi komitetu urządzają-  
cego, objaśniło publiczność swoją o sposobach i środkach uży-  
tych do wykonania tych tak zachwalanych reform społecznych  
w kraju naszym. Otóż będąc sam jedną z tylu tysięcy ofiar,  
na koszt których operacya ta dokonana została, pozwól  
sobie przedstawić jedną tylko cząstkę skutków i wypadków  
z urzędzeń i przepisów powyżej przywiedzionych wynikłą.  
Poprę zaś moje rozumowanie i rezultat jaki podam tak nie-  
zbitemi cyframi, iż żadnej one dyskusyi i polemice nie  
ulegną.



I tak, wedle ukazu, przechodzą na własność rządową a następnie włościańską, wszystkie osady wiejskie bez różnicy nazwy takie nawet, do których żadne grunta nie są przywiązane, ze wszystkimi użytkami do tej własności należącymi. O tych to więc domach, ostatnimi czasy dla pomieszczenia czeladzi, komorników, w przewidzeniu bliskiego oczyszczenia gospodarzy, przez obywateli z znacznym kosztem i w mnogiej liczbie w każdym prawie majątku pobudowanych, całą pertraktacją komisji włościańskich już dopełnioną przedłożę.

Każdy dom taki świeżo przez właściciela wystawiony, rozmaity wedle użytego materiału stosownie do jego środków finansowych wartości, zawsze jednak według nawet ceny skupu pańszczyzny (po 15 gr. czyli 7½ kop. za dzień) 26 złp. właścicielowi rocznie czyniący, rząd zabierając na własność, oszczędzał bez różnicy za cenę morgi gruntu oznaczonej jako zasadę w każdym okręgu. Cena ta w moim przykładzie okręgu wynosi kop. 90 czyli złp. 6, które pomnożone przez 16, reprezentują kapitał idemnizacyjny w kwocie rs. 14 kop. 40 czyli złp. 96 za dom ten z wszelkimi użytkami do własności przywiązanymi, który to kapitał zapłacić rząd zobowiązał się nie gotowizną, ale papierem, to jest listem idemnizacyjnym, od którego roczny kupon 4% wynosić będzie kop. 57½ tj. złp. 3 gr. 25.

Tę własnością obdarował rząd mieszkańca domu, przysądżając mu atoli zbiórka na opał w lesie właściciela, której wartość licząc chociażby tylko po pół kopiejki, czyli po jednym groszu dziennie, wynosi rocznie złp. 12 gr. 5; niemniej wolne pastwisko dworskie, które rachując w połowie nawet ceny zwykłej od latowiska krowy w mojej okolicy, uczyni złp. 6; razem zatem złp. 18 gr. 5. Tak więc właściciel dotychczasowy domu, obowiązany jest, z innego swego majątku dawać obdarowanemu korzyści przenoszące pięć razy idemnizacyjną za dom i wszystkie użytki z tego domu sobie przynależną.

Nie dosyć na tém. Rząd utrzymuje, że ponieważ do użytków własności tego domu należy także prawo propinacji a pomimo podwójnych od włościan podatków potrzebuje jeszcze na idemnizacyjną byłych właścicieli więcej funduszy, przeto użytek z propinacji bierze w swoją administrację. Ten jeden tylko użytek z zabranej własności, za której całość płacić się zobowiązał po 3 złp. 25 gr. rocznie, szacuje sobie rząd po 2, 3, 4 lub 5 rubli z domu, które przez lat 42 pobierać będzie w sposób jaki sam za stosowny uzna. Tymczasem zaś, zostawiając ten dochód propinacyjny w administracji samychże dotychczasowych właścicieli dóbr, pobiera od nich te sumy na fundusz zapłacenia im powyżej wykazanej idemnizacji.

Przykład ten posłużyć może dziennikom do podziwienia administracji w wynalezieniu tak łatwego środka naprzód: do nabycia tak tanio cudzej własności, następnie do obdarowania takową ludności wiejskiej Królestwa Polskiego, z przyznaniem jej z innego majątku wywłaszczonych obywateli korzyści przenoszących pięć razy idemnizacyjną; a nareszcie obok tego wszystkiego, do pozyskania z tej operacji ogromnych dochodów, bo kilka razy całą idemnizacyjną powtarzam przenoszących.

## AUSTRYA.

\* **Kraków**, 27 czerwca. Wczoraj wieczorem, zakończył się obchód trzechsetletniej rocznicy przywilejów tutejszego Bractwa strzeleckiego. Według programu przeznaczona była na ten dzień wycieczka na Bielany. Pomimo przemijającego lekkiego deszczu udało się Bractwo z gośćmi swemi na Bielany. Kilkadziesiąt powozów stanowiło piękny szereg, jaki zaledwie na Emaus udaje się raz do roku w te strony. Na Bielanych wysłuchano mszy świętej; poczem zwiedzano klasztor i ogród, który jak wiadomo przedstawia jeden z najpiękniejszych na całej ziemi polskiej widoków. Upreżmość przełożonego klasztoru, który mile powitał i chętnie oprowadzał gości po klasztorze i ogrodzie, porządek wzorowy i czystość co się zowie, w każdym najmniejszym zakątku przyczyniły się do podniesienia wrażenia, jakie budzi to od zgiełku ludzi oddalone, służbie bożej poświęcone ustronie. Tymczasem, kiedy strzelcy zwiedzali klasztor i ogród, przyrzadziła pięć pigmka z zapasów na ten cel przywiezionych, gospodarskie, co się zowie, śniadanie. Wśród powszechniej wesołości przemawiali pp. Helcel i Trzeciecki, a ze strony Lwowian p. Gębarzewski.

Po śniadaniu i zwiedzeniu wzgórza bielanieckiego towarzysztwo udało się z powrotem przez Wolę, którą także zwiedzono do Krakowa. A ponieważ już było około 4 z południa, a goście odjeżdżać mieli wieczornym pociągiem, więc prawie wprost udano się na strzelnicę, gdzie strzelali goście do tarczy, a potem nastąpiło rozdanie nagród. Otrzymał je za najlepsze strzały z kolei pp.: Braun z Bochni za najlepszy strzał puhar srebrny; Hansel z Bochni, Wojtawicki, Łoś Wiśniowiecki ze Lwowa, Kleczyński i dr. Sziapa z Bochni, Szimsler, Mozer, Grzybecki, Sidorowicz ze Lwowa, Reis z Bochni, Unsinn z Rzeszowa, Engel, Kusze, Popowicz, Wajda, Południowski ze Lwowa, Trzaskowski z Rzeszowa, Boczkowski z Tarnowa i Praszil z Rzeszowa.

Po rozdaniu nagród nastąpiła wieczerza w sali na strzelnicy. Ze strony Lwowian przemówił dziękując Krakowianom lwowski adwokat dr. Gębarzewski, którego mowę Czas w ten sposób streszcza: „Zwracając uwagę na bliską i przykrą chwilę rozstania się mowca rozciąga obraz przyjęcia ze wszystkimi szczegółami, o których nie zapomnieliśmy, słynna gościnność staropolska Krakowian.“ Zwiedzanie „skarbow starożytności Polski i jej chwały; wspaniałych świątyń tak wymownie świadczących o wielkiej pobożności przodków naszych i ich hojności w ozdabianiu i wyposażeniu przybytków pańskich; a między niemi przybytku kryjącego prochy królów, bohaterów i tylu sławnych mężów, to wszystko, powiada mowca podniosło ducha naszego, rozrzewniło serce, uszlachetniło uczucie. „Wszystkie te wrażenia staną się dla nas źródłem rozmyślań i wspomnień, węzłem który silnie spoi bratnie towarzysztwa i wyda piękny na przyszłość.“ Mowca więc dziękując za te

wszystkie przyjemne i wznieśli wrażenia zwraca się do króla, prezesa komitetu, do gospodarzy, którzy niezmiernie stali się i dbali o najdrobniejsze wygody przybyłych, do pań krakowskich, za szczeropolskie przyjęcie na pięknych Bielanych a żegnając Bractwo krakowskie kończy słowami poety:

„Miejmy zawsze na myśli przodków naszych czyny,  
Miejmy ich dzielny umysł, ich świetne wawrzyny,  
A idąc w sprawach naszych ich niemylnym torem,  
Bądźmy rodakom chwałą a potomkom wzorem!“

Na mowę p. Gębarzewskiego odpowiedział prezes towarzysztwa p. Helcel żegnając gości serdecznie: „Do widzenia“ a podniosłszy Zygmuntońskiego kurka zawołał: Prędzej ten kur zapieje, aniżeli zachwieje się przyjaźń obu bractw miast bratnich!

— W procesach prukowych pp. Ksawerego d'Abancourt wydawcy odpowiedzialnego i Henryka Rewakowicza współpracownika Dziennika polskiego z których pierwszy w 1 instancji na lat dwa ciężkiego więzienia i utratę 2000 złr. z kaucyi, drugi na miesięczny ścisły areszt skazany został, a elacya lwowska podniosła karę tę, jakżeśmy w swoim czasie donosili, na p. d'Abancourt do lat 4, na p. Henryka Rewakowicza do lat 3 ciężkiego więzienia. W skutek rekursu podanego przez skazanych do najwyższego trybunału sprawiedliwości, kara p. d'Abancourt zniżoną została do 1 roku więzienia a p. Rewakowiczowi do 3 miesięcy aresztu, wraz z skazaniem dziennika na utratę kaucyi w kwocie 2000.

— P. hr. Leon Skorupka złożył mandat posła krakowskiego na sejm galicyjski z powodu nadwreżonego zdrowia.

**Z Załoźec**, w Galicyi, piszą do Gaz. Nar.: Dnia 23 czerwca o 6 godzinie z południa, nawiedzone zostały biedne Załoźce ponowną klęską pożogi. Będąc przypadkowo w przejeździe świadkiem tego okropnego wypadku, przesyłam wam niektóre dotyczące data.

Ogień wszczął się na starych Załoźcach, od rogu domu izraelskiego poniżej cerkwi świętej Trójcy, w chwili, kiedy już z powodu nadchodzącego szabasu, były w tym domu wszystkie ogniska powygaszane i pozapalane. Wiatr północny dość silny rozniecał szybko wznoszące się płomienie, pomimo tego jednakże śpieszny ratunek byłby w stanie z łatwością stłumić tę pożogę, lecz nie było nikogo, koby był z urzędu zajął się zwołaniem ludu i dyrygowaniem w zapobieganiu gwałtownemu rozszerzaniu się niszczącego żywiołu, a z bolesnych jęków i narzekania przerażonego żydostwa, mógłem tyle wyrozumieć, że cały ten brak przypisywano okoliczności, iż nieszczęśliwym zbiegiem okoliczności energiczny naczelnik tutejszego powiatu chorobą czy komisyjno-urzędowem zajęciem przeszkodzony, nie był w stanie zająć się osobiście w tym groźnym wypadku, a zastępujący naczelnika chwilowo w urzędowaniu, miejscowy adjunkt, nie umiał schwycić steru w działaniu przeciw szerzeniu się pożarowi.

W tym nieporadnym stanie rzeczy biedne żydostwo, zagrożone utratą całego mienia, bo z każdą chwilą wznoszący wicher groził zupełnem zniszczeniem całej miejsciny, idąc za zwykłym w podobnych wypadkach: „ratuj się kto może“ — rzucali się luźnie, każdy z osobna, przy ratowaniu i pilnowaniu przed kradzieżą oddzielnych dobytków swoich. Taka więc oczywiście podobna obrona, zostawiła tymczasem płomieniom zupełnie wolną arenę do szerzenia niszczących fal swoich. Okropny, przerażający był to widok — te jęki i bezcelowe bieganie wszelkiej przytomności pozbawionego żydostwa, płonne wzywania Boga i ludzi na ratunek, między którymi do słyszałem pochodzące z ust izraelitów krzyki: „spieszcie do kościoła, wynieście waszego jakiegoś świętego, albo proście księdza proboszcza niech wyjdzie i zaklęcie, gdy Jehowa nas opuścił, waszym Bogiem tę straszną pożogę.“ — a płomień coraz dalej i potężniej się szerzył. Nagle przycichają płacze, jęki i krzyki, i nie słychać prócz szumu wiatru, łomotu walących się dachów a łomu i syku pożogi, lud się rozstępuje, żydostwo tu i ówdzie pada bezprzytomnie, pada na kolana, patrzając jak pod murem kościoła kapłan z wzniesionem Sanctissimum przeciwstawia moc bożą żywiołowi, którego zażegnać siła ludzka ani poskromić nie byłaby zdolna. Cudowi właściciel też przypisać wypada, że niebawem wicher zmienivszy nagle swój kierunek z północnego wprost odwrotny, bo południowy, zwrócił pędząc ku kościołowi płomień napowrót ku wygorzałym placom pogorzelska.

W pożodze tej zgorzało 54 domów, w których się mieszkało najmniej 150 rodzin izraelskich, gdyż między temi wszystkimi zgorzałymi domami tylko 2 katolickie domy zgorzały. Szkodę jaką ten pożar wyrządził, wyliczają tu mniej więcej na 200,000 złr. w. a., a niemal 800 ludzi pozostało bez kawałka chleba. Zaasekurowanych, i to wyłącznie w tryesteńskiej asekuracji jest między zgorzałymi budynkami na 20,000 złr., zatem ledwie 10/100 całej szkody.

Przerażenie żydostwa było tak wielkie, że dwie mężatki izraelskie wydały na ulicy przyspieszone płody, jedno z tych tak porodzonych dzieci jest przy życiu i wysysa żółć cierpień z piersi niepokieszonej matki.

Między zniszczonymi domami jest kilkanaście, które właściciele ich dopiero co niedawno po przedśmiesznej pożodze, za wsparciem poczciwego właściciela Załoźec podbudowywali.

\* **Wiedeń**, 1 lipca. Wanderer dowiadyuje się, że objęcie urzędów przez głównych przedstawicieli nowego gabinetu wówczas dopiero nastąpi, gdy się okaże z podróży Majlatha do Pesztu, że można będzie przeprowadzić politykę pojednania z zachowaniem zasady jedności państwa. Aż dotąd krizis ministeryalna pozostanie w zawieszaniu. Wand. zaprzecza tymczasowo jak najstanowczej pogłoskom o połączeniu kancelaryi nadwornych.

## FRANCYA.

± **Paryż**, 29 czerwca. Czytamy w dzisiejszym Monitorem dekrét cesarski rozwiązujący rady municypalne i zapowiadający wybory do rad municypalnych na dzień 22 i 23 przyszłego miesiąca. Po raz to trzeci za cesarstwa rady municypalne mają być przez wybory odnowione. P. de La Valette mi-

nister spraw wewnętrznych wystósował do prefektów okólnik, który w następujący da się sposób streścić: Rząd chce nie-rozpodległości i szczeroci przy wyborach. Szanujcie wybór będą-rocy pod waszym zarządem, którzy mają prawo roztrząsania-własnych spraw, gdyż mające nastąpić wybory mają czysto miejscowy interes, lecz nie pozwalajcie by ambicya stronnicza i kwestye polityczne jakiegokolwiek rodzaju stawały na zawadzie objawom woli narodu. Daje on także do zrozumie-li-nia, że o ile to będzie dla rządu możebne, starać się będzie o mianowanie merów z pomiędzy członków rady.

Senatowi przedłożono wczoraj petycyą domagającą się za-łożenia szpitala homeopatycznego. P. Boissy sprzeciwiał się i zadosyćczynieniu tej petycyi, ostat. czną decyzją odłożono na 30 sobotę.

Na ogólnem posiedzeniu senatu w dniu wczorajszym zostały przedstawione temuż do zatwierdzenia projekta do prawo-siętę przez ciało prawodawcze. Na przedwczorajszym posiedzeniu izby przyjęto wreszcie ogół budżetu nadzwyczajnego-większością 246 głosów przeciwko 10. Obrady były dnia tego-więcej niż bardzo ożywione, powiemy burzliwe. Sprawa kole-żelaznych stanowiła cały interes. Jeden z rozdziałów tej sek-cji budżatu przedstawia 31 milionów, które rząd ma wypłacić-wi kompaniom tytułem gwarancyi dochodu. P. Garnier Page-m dowodził, iż rozchód ten powinien być umieszczony w budżet-cie zwyczajnym. Komisarze rządowi zgadzali się na teoretyczn-jego wywodu, lecz praktyka nie na tém nie zyskała. Par-Pouyer Quertier cytuje przykłady niesłychanej powolności i drożyny transportów, wymagając zarazem większej szybko-ści i zmniejszenia opłaty. Lecz sprawą która najbardziej po-ruszyła rozprawy były cytowane przez p. Brame przykłady-nadużyć w zarządzie kolei północnej. Kompania robi większyn-przedsiębiorstwom zbyt wielkie ustępstwa od zwykłej taryfy-jsk które w ostatecznym rezultacie obracają się na szkodę skarbu-zmuszonego płacić niedobór przychodu. P. Frauqueville i mi-nister stanu, przemawiający w imieniu rządu, starali się zrzu-cić zeń wszelką w tym względzie odpowiedzialność, niezdol-owskażkę wyjaśnić w zupełności zacytowanych faktów. Jakkol-wiek rozprawy te na razie żadnego nie wydały owocu, spodzie-wać się wszakże należy, iż nie pozostaną one bez wpływu ja-Tat na dyrekcyę kompanii tak i na postępowanie rządowych prz-kerlychże kontrolerów.

Przy wotowaniu wydatków nadzwyczajnych ministeryun-dworu cesarskiego i sztuk pięknych p. d'Est Ange w odpowie-dzi na żądanie pp. Berrier i Picard, aby plan dalszych robót-w Tuilleryach przedłożony został ciału prawodawczemu, świad-czył, iż bez upoważnienia izby żadne roboty prócz już roz-poczętych nie będą mieć miejsca.

Powiadają, że aby ciało prawodawcze zadecydować mogł-erli-przynajmniej pożyczkę miasta Paryża, posiedzenia jego przed-łżonemi zostają do wtorku. Podlega to wszakże wątpliwo-ni-ści, gdyż i p. Rouher nie jest za tém.

Cesarz wyjeżdża do Fontainebleau w początkach lipca i my-to-wróci na 15 sierpnia, w którym to czasie przybędzie i Abd-el-Kader.

Otrzymane tu wiadomości głoszą iż Meglia, nuncyusz paj-c-pieski w Meksyku wyjeżdża z Vera Cruz do Hawany i Guat-ars-mali, gdzie czekać będzie instrukcyi, wszakże w Rzymie reprém-zentant Meksyku prowadzi dalej układy.

Wieczorny Monitor dzisiejszy przedrukował artykuł-ow-Constittionnella dowodzący, iż rząd francuski pilni-sledził za układami pana Vegezego ale nie brał w nich-ny udziału.

Wczoraj p. Nigra poseł włoski w Paryżu miał bardzo dłu-gie rozprawy z ministrem spraw zagranicznych.

Ważne znaczenie dla tutejszego dziennikarstwa ma wyro-cie-wydany onegdaj przez sąd kasacyjny po pięciogodzinnych roz-tro-prawach. Sprawa o którą chodziło znana była oddawna po-uch-imieniem „sprawy korespondencyi.“ Pp. Saint-Chéron i Clair-af-boys w roku zeszłym pozwani zostali za zdania wypowiedzian-af- przez nich w korespondencyach do dzienników prowincyona-af-nych posyłane. Trybunał departamentu Sekwany uznał ich-af- za winnych i odtąd sprawa ta przechodząc różne instancye są-af- dowe całkiem przeciwnie otrzymywały wyroki, gdyż raz uważa-af- cych poselania korespondencyi polygrafowanych jako publikac-af- cyą drugi raz jako rzecz prywatnego współpracownictwa. Gra-af- zette des Tribunaux w następny sposób streszcza zasad-af- z powyższego wyroku wpływające: „Czyn kilkakrotnego p-af- selania w ciągu tygodnia wielu naraz korespondencyi lub p-af- dotyczących spraw politycznych a rozmnożonych za pomo-af- polygrafii na tyle egzemplarzy, ile ich się posyła nie równa s-af- publikacyi dziennika lub pisma peryodycznego, publikac-af- wymagającej poprzedzającego upoważnienia i złożenia kaucyi-af- kry-

Paryż, 1 lipca. Według telegramu z Rzymu z dn-af- wczorajszego potwierdza Giornale di Roma, iż układ-af- pomiędzy papieżem i królem włoskim poczęły się w skute-af- listu przesłanego z własnego popędu przez papieża do kró-af- Wiktora Emanuela. Pierwsze posłannictwo Vegezego, do-af- rzezonny dziennik, pozwalało papieżowi spodziewać się-af- układy poprowadzą do pożądanego skutku. Jednakże pr-af- powtórnej podróży p. Vegezego do Rzymu były podstaw-af- układow, które z sobą przywiózł, całkiem innego rodza-af- i uniemożliwiły pożądanę porozumienie się. W końcu d-af- daje ów dziennik, iż papież sądzi, iż zadosyćczynił sw-af- obowiązkom, doświadczywszy wszystkiego co w obecny-af- okolicznościach było możliwem.

## WŁOCHY.

Florencya, 30 czerwca. Nazione zaprzecza wi-af- domościom podanym przez Opinions: Prawdą jest, że p-af- pież odrzucił przysięgę biskupów, ale mylnem, jakoby z-af- zwolił na ustanawianie biskupów, którzy przyrzekną pos-af- szeństwo prawom państwa. Rzym odrzucił exequatur a t-af- samem wzbronil się naradzać dalej nad jego formą.

\* **Messyna**, 1 lipca. Pomimo ogłoszenia urzędu miejskie-af- iż przedsięwzięto odpowiednie kroki bezpieczeństwa wzglę-af- przybywających z Egiptu statków, jednakże zawinięcie do tute-af- sze-



nik, go portu statku z Aleksandry dało powód do rozruchów. Nie-ro morskie zdrowia zapalono, lecz gwardya narodowa da-roczyła i przywróciła porządek, przyczem wiele osób a-re-nia-owano.

## TURCYA.

na Z Ruszczuka donosi korespondent praskiemu dziennikowi nie-litik następujące szczegóły o stanie oświaty w Bułgarii. Dzie „Wcale nie można się dziwić, że naród taki, jakim jest garski, liczący około sześciu milionów mieszkańców, któ-za-yo właściwa ojczyzna obejmując Bułgarię, Trację, Macedo-zię i część wschodniej Albanii, zajmuje przestrzeń przeszło 400 mil kwadratowych, dopiero od dwu lub trzech dziesiąt- w lat, ocknął się z duchowego niemowlęstwa i powoli tylko zo-że się wznosić do wyższego ukształcenia, a dziś nie może ra-śród siebie dostarczyć dostatecznej liczby odpowiednich po-emu powołaniu nauczycieli.

egm Nasi terażniejsi nauczyciele są po największej części ro-egm z Bułgarii, a największą ich część pobiera w kraju wy-ole-kształcenie ale tylko niedostateczne.

lek Ci, którzy pobierali wykształcenie wyższe, nabywali go aciówie w Rosyi. Ale większa ich część nie tylko służy na-emu narodowi, ile białemu carowi; stanowią oni bowiem zje-lepsze narzędzia dla planów jego względem półwyspu bał-żn-ńskiego.

Par Wymienię wam kilka w tym względzie nazwisk. P. Pet-osc-wicz, rosyjski konsul w Dubrowniku (Raguza), przed kil-oma laty przetłómaczył w Pradze kilka pieśni Królodwor-ego rękopisu na język bułgarski, ale jeżeli tego potrzeba, ad-tydzi się swęj bułgarskiej narodowości. Daskałow, sekre-ryz-konsla rosyjskiego w Warnie, Iwan Jozzew, sekretarz ro-ryjskiego konsula w Widyniu i kilku innych. Z tego widzicie, rb- nie jeden z naszych rodaków wznosił się już na wyższą po-ide, przez co, jak mniemam, wysładował nam wielki zaszczyt. z- wszystkich nie możemy potępić, ale niektórzy zasługują na

la. Tak np. Jozzew agituje od r. 1861 bardzo usilnie w tym kol-ju, aby Bułgarowie opuścili swą drogą ojczyznę, a przenieśli ja- na opuszczone i zaniedbane w uprawie przez Czerkiesów z-atarów stępy w południowej Rosyi, bez względu na to, że rz-erkiesów, pomimo że wielu Bułgarów znów powróciło do oj-ryzny, wpakowano nam na naszą ziemię. Wprawdzie my un-edi Bułgarzy nie zasługujemy na to, aby nas wtajemni-ono w kwestyę tak wysokiej dyplomacyi, wszelako tyle po-ujemy jasno, że w ten sposób chcą wykopać grób narodowi sz-emu.

oz Jeden z naszych rodaków p. Teodor Minkow z Ruszczuka dał się był kosztem serbskiego bogacza kapitana Miszy do berlina i Drezna, gdzie bawił kilka lat i miał się uczyć te-chniki; wszelako nie wiemy, czy przynajmniej widział polite-chniki tamtejsze?

W początkach polskiego powstania udał się do Polski ni- myto dla niesienia Polakom pomocy. Lecz zamiast tego ofia-ował usługi swe rządowi rosyjskiemu, który wywdzięczając u się za nie, zrobił przyszłego bułgarskiego budowniczego p-owego p. Minkowa przełożonym i nadzorcą owych 40 buł-garskich młodzieńców, którzy uczą się w gimnazjum założo-ym w Chersonie dla Słowian południowych.

Możecie sobie wyobrazić, w jakim duchu życzą sobie wy- nowywać tę młodzież. Jeżeli rząd rosyjski przeczyta ten list, owie zapewne, że jesteście niewdzięczni. Niech sobie gada, ichy się nie będziemy martwić, owszem uciecieszyliby to nas. le nie! nie chcemy wydawać się niewdzięcznymi. Albowiem ieln Bułgarów, pomimo, że się uczyli w Rosyi, zostało dziel-ymi patriotami bułgarskimi; ale wszyscy prawie musieli opu-ścić ojczyznę, aby ująć nieznosnego prześladowania i kar ze-rony Turków, przed którymi denuncyowało ich szczególniej uchowienstwo greckie jako rosyjskich agitatorów i ludzi dla- państwa otomańskiego niebezpiecznych na tej podstawie, że czyli się także w Rosyi tak jak owi wyżej wymienieni także a Bułgarzy, a dziś rządowe organa rządu rosyjskiego. Tak np. nusiał kształcony w Rosyi Teodor Chrulew, były nauczyciel w Swisztowie, uchodził z kraju przed prześladowaniem ture-ckim. Dwa bracia Dymitr i Konstanty Miładonowie, którzy także uczyli się w Rosyi a po powrocie wydali zbiór pieśni buł-garskich, zdenuncyowani w r. 1861 przez Greków jako rosyj-acyjenci, wtrąceni zostali przez Turków do więzienia, a kiedy im niczego nie można było dowiedzieć, otruto ich w więzieniu. słowem, w obecnej chwili nie mogą nam być pożyteczni wszyscy w Rosyi kształceni Bułgarzy chociażby byli najwierniejszymi synami ojczyzny.

W ten sposób otworzyła nam nieco czy dopiero wojna krymska, stanowiąca w historii naszej oświaty epokę, ponie- waż dopiero podówczas niej nauczyliśmy się odróżniać naszych prawdziwych nieprzyjaciół. Od tej wojny zaczynają Bułgarzy wysyłać swą młodzież nie do samej Rosyi wyłącznie, lecz i do innych państw europejskich na naukę. Z 300 Bułgarów po- bierających obecnie nauki zagranicą, największą część jest jesz- cze w Rosyi, w Rumunii, Serbii i Grecyi, ale wielu jest już i we Wiedniu i Pradze, w Monachium, Dreźnie i Berlinie, w Paryżu i Londynie, na Malcie i innych miastach. Połowa tej młodzieży wychowuje się kosztem obcym, jak poczciwi w Serbii, Rosyi i Rumunii, drugą połowę utrzymują Bułga- rzy, łącząc na to rocznie 80,000 zlr., a z tych 20,000 stypen- dyów; przejrzeli bowiem Bułgarowie, że pewne i trwałe do- bro zabezpieczyć im może tylko oświata wyższa. Moglibyśmy może dziesięć razy więcej w tym względzie robić, gdyby nie tylko więcej sprzyjały stosunki zewnętrzne, lecz gdyby i na- ród nasz nie był tak ciemny. Z tych, którzy kształcili się za- granicą, powróciło kilku mianowicie z Austrii ze stopniami doktorów medycyny. Tak np. Dr Kosta Pawłow, który się kształcił w Wiedniu i Pradze, a teraz jest fizykiem obwodo- wym i miejskim w Swisztowie nad Dunajem; Dr Raszko, obe- cnie w Filipopolu; Dr Bazyl Beron Stojanow z Wiednia, dy- rektor gimnazjalny w Białogrodzie; Dr Spas Jowanow z Pragi, w Kopriwsticy; Dr Dymitr Pawłow w Żelezniku (Eski-Sara) i kilku innych, którzy działaniem swoim czynią zaszczyt na- szemu narodowi. Dr medycyny Waliczko Panow z Szumli,

który odznaczał się w Montpellier jako juceń, powrócił był 1856 r. do ojczyzny, a w 1859 r. zrobił go rząd przełożonym lekarzy na całej Dobruczy, a później Bułgarii. Ale w prze- szłym roku zadenuncyował go władza (biskup) widyński, jako rewolucjonistę, i już był wydany rozkaz, aby go zakuć w kaj- dany i odstawić do Stambułu. Panow uszedł i żyje obecnie jako lekarz w bułgarskim mieście Aleksandry w Rumunii. Dla tego nie można się dziwić, że inni Bułgarzy, jak Dr med. Atanasowicz, Dr Proticz (obaj kształceni w Paryżu), Dr Ba- siliadi i inni nie osiedlają się w Bułgarii, lecz są lekarzami i profesorami w liceum medycznym w Bukareszcie.

Drwie Solemiński i Mirkowicz zamieszkałi w Brailie w Ru- munii a nie w ojczyźnie, dla uniknienia prześladowań, na ja- kieby tu w niej byli narażeni. Dra Czatykowa, który w roku 1863 powrócił z Paryża, wysłała Porta jako przełożonego le- karzy do Diarbekiru w Azji Mniejszej, aby jako poczciwy i wykształcony syn Bułgarii nie pracował dla swęj ojczyzny. W takich okolicznościach nie może się podnosić Bułgaria; przy takich trudnościach upływie może pół wieku, nim będziemy mieli dostateczną liczbę wykształconych nauczycieli we wszy- stkich gałęziach nauk i umiejętności. Musimy więc szukać za granicą i wybierać to, co się najstosowniej nadaje. Serbowie sami potrzebują nauczycieli; z pomiędzy braci naszych Polak- ów chętnie bralibyśmy nauczycieli, ale doświadczenie każe nam być ostrożnymi, odkąd nieszczęśliwi Polacy zwrócili na się uwagę całej Europy. Nauczyciela Polaka w Szumli, nie- jakiego Jana Manastyrskiego, zadenuncyował przed Turkami jako rewolucjonistę biskup grecki. Turcy go zakuli, wtrącili do więzienia, i po dwakroć wyganiali z Szumli. Podobnych przykładów mógłbym jeszcze więcej przytoczyć.

## AMERYKA.

Nowy Jork, 23 czerwca. Sekretarz stanu Seward uwiadomił osobną depeszą angielskiego posła w Waszyng- tonie p. Bruce iż rząd Unii ma prawo i zamiar, zabierając wszelkie statki skonfederowanych, jakkolwiek wywieśliłyby banderę. Rząd Unii żąda bezwzględnego rzeczonych statków wydania. Zarządzono zniesienie fortyfikacji na okół Wa- szyngtonu, z wyjątkiem 22 warowni i 3 baterji, które otrzymają stałą załogę. Generał unionistów Dix udał się do Kwebeku, gdzie rozmówił się z dwoma członkami rządu kanadyjskiego. Generał południowców Breckenridge zdołał ująć na wyspę Kubę.

## Wiadomości miejscowe i potoczne.

Poznań, 3 lipca. W sobotę rano o godzinie 9 1/2 odbył ksiądz pruski Następca Tronu przegląd wojsk stojących w Poznaniu za- łogą. Księżna Wiktorja w mundurze swego pułku huzarów towa- rzyszyła dostojnemu małżonkowi. Następnie udali się Księżta na pola górzyńskie, gdzie pułk huzarów wykonał rozmaite ewolucje przed Księżną. W godzinach popołudniowych zwiędzała Księżna katedrę tutejszą. Po obiedzie w zamku udali się Księżta na bal w kasynie niemieckim. Wieczorem miasto znów było iluminowane, jakkolwiek nieco mniej świetnie niż dnia pierwszego. Bandy wojskowe do północy przygrywały na placu Wilhelmowskim i przed ratuszem. Wczoraj w południe opuścili Księżta nasze miasto, udając się do Berlina.

— Wspomniany przez nas memoriał p. Breslauera, członka komitetu ku popieraniu budowy drogi żelaznej z Poznania na Strzałków do Warszawy, trudni się szczegółowem obliczeniem dochodów, jakie takowa prawdopodobnie przynosić będzie. Ruch handlowy na zwiórkach, przerywających tę część W. Ks. Poznańskiego, którą ma przecinać projektowana kolej, był zawsze bardzo ożywio- ny, tem bardziej zatem będzie ożywionym, gdy kolej żelazna ula- twi komunikację. Wedle urzędowych wykazów naczelnego dyrekto- rjum poczty, przewiozły poczty odhodzące, dwa razy na dzień ztąd do Słupcy resp. Strzałkowa w ciągu r. 1864 osób 4000. Gdy zaś doświadczenie poucza, iż cyrkulacja osób na drogach żelaznych zwy- kle o 6 razy przewyższa cyrkulację pocztową, przeto śmiało liczyć można, że rocznie 24,000 osób przejeżdżać będzie koleją ztąd do Strzałkowa. Przyniosłoby to dochodu rocznego z klasy III i II ogó- lem 21,750 tal. z I klasy również 21,750 tal. Co do ruchu towaro- wego biorąc za normę r. 1862 okazuje się, że importowy i ekspor- towy obrot handlowy miasta Swarzędza wynosi rocznie 950,200 cent. towarów, których transport koleją żelazną kosztowałby 21,115 tal. 16 sgr. 8 fen. Miasto Kostrzyn ma może połowę obrotu wpo- mnionego, co przy oddaleniu 4 mil tę samą sumę wynosi. Wrze- śnia ma mniej więcej ten sam obrot co Swarzędz, który na odda- lenie 6 mil wyniesie 63,346 tal. 20 sgr. Obrot handlowy do i od wszystkich środkowych miejsc położonych pomiędzy rzeczonemi sta- cyami, wynosił by około 25,000 tal. Handel tranzytowy ztąd do Kr. Polskiego jest bardzo znacznym i obejmuje mniej więcej 100,000 cent. towarów kolonialnych i rekodzielniczych; wynikający ztąd dochód aż do granicy (3 1/2 mili) wynosiłby 9444 tal. 13 sgr. 4 fen. Z fabryki Cegielskiego wywożono rocznie machin ważących około 6000 cent.; równaż ilość dostarczały fabryki nadreńskie i berlińskie. Dochód wyno- siłby za nie 1133 tal. 10 sgr. Śledzi dowiedziono dotąd rocznie do granicy 5000 beczek = 150,000 cent., z których byłoby 1062 tal. 15 sgr. dochodu. Handel Ephraima wysłał dotąd rocznie 24,000 cent. wapna, 1200 cent. cementu, 10,000 glinki, razem 35,200 cent., z czego mianoby dochodu 1662 tal. 6 sgr. 8 fen. Handel węglem byłby bar- dzo znaczny, gdyż kolej pójdzie okolicą ubogą w drzewo; możeby ro- cznie przynosił 5000 tal. dochodu. Miasto Łódź ma bardzo znaczne fabryki. Najznaczniejsza z nich, Scheiblera, sprowadza rocznie z An- glii na Szczecin i Poznań 75,000 cent. bawełny, Peters zaś 16,000 cent. wigoniu, a więc obaj razem 91,000 cent., których transport aż do gra- nicy przynosiłby 6445 tal. 25 sgr. Nadto ma Łódź jeszcze 20 innych fabrykantów. Anglia dostarcza Łódzi rocznie 30—40,000 cent. towarów kolonialnych, z których byłoby 2833 tal. 10 sgr. dochodu. Z powodu częstego niedoboru wody rzeki Warty przewożony zboże z Króle- stwa Polskiego koleją, której opłata z Koła wynosiłaby od węgla 2 tal. 17 1/2 sgr., z Konina 2 tal. 5 sgr., znacznie taniej, niż wodą na Warnie. Według sprawozdania izby handlowej z roku 1862, im- portowano z Królestwa Polskiego 777,946 cent. zboża, pomiędzy któ- rym było 126,368 cent. pszenicy, 563,202 cent. żyta, opłata za to z 3 1/2 mili wynosiłaby 36,736 tal. 11 sgr. Od wełny, której 16,782 cent. sprowadzono, uczyniłby transport 1188 tal. 21 sgr. 9 fen.; za bydło (105,451 chudych świń, 5167 prosiąt, 7515 skopów) 53,539 tal. 23 sgr. 3 fen.; za przedmioty niewyszczególnione 10,000 tal. Ogólny dochód wynosiłby 303,178 tal. 9 gr. 8 fen. Z tych, odliczywszy bie- żące wydatki w ilości 121,271 ta. 29 sgr. 4 fen., pozostałoby cy- stego dochodu 181,907 tal. Kolej rzeczona ma kosztować 2,100,000 tal., do których się dolicza 400,000 tal. na centralny dworzec, mosty itd., których wystawienie podjęłoby kilka Towarzystw kolei żelaznych, razem więc 2 1/2 miliona. Czysty dochód wynosiłby więc 7 1/2 pct.

Uzupełniając sprawozdanie nasze o zebraniu na dniu 26 czer- wca w izbie handlowej, dodajemy, że po odczytaniu przez p. Breslau- era powyżej streszczonego memoriału, doniósł zapytany o to p. Tschuschke, że komitet wezwał stany powiatowe do udziału w przed- sięwzięciu wspomnianem; znaczny zaś udział miałyby stany powiatu wrzesińskiego. Najmniejsza ilość podpisanych kapitałów wynosi 200 tal., raty zaś będą zwolna podczas postępującej budowy spłacane. Pan Breslauer doniósł nadto, że komitet będzie się zajmował budową, że jej kosztorys jest zbyt wysoki, bo za mniej więcej 2 miliony da się wykonać.

— \*Nie od dziś uważają, że w ogóle wszędzie sztuka dramaty- czna upada: znaczna w tém zdaniem naszym wina w całym sposobie życia nowożytnego społeczeństwa, które to życie rozstrzelone, nużące i wyczerpujące, tak iż publiczność niema usposobienia by sobie zadać pracę wkłania w dzieło przedstawione na scenie, ale pragnie tylko z najmniejszem własnych myśli natężeniem rozerwać się i ubawić. Dla tego klasyczne dzieła choćby wzorowo przedstawiane nie cieszą się bynajmniej takim powodzeniem jakie całkiem niezastępowane spotyka farsy całkiem bezmyślne ale przedstawiane z niesłychanym przepychem dekoracyi w teatrach wielkich stolic jakimi są Paryż, Berlin i Wiedeń. O jednym z tych potwornych zjawisk piszą do Gazety Poskiej:

La Blohe au Bois, (Zania w lesie) czarodziejskie widowisko w 18 obrazach, zastąpiło Pled de Monton, (Ćwiartka skopowa) ma- tkę tego rodzaju przedstawień haszyszowych, które od lat pięciu Pa- ryz zachwycają. Kto widział tamtę sztukę ten zaledwie wyobrazić so- bie zdoła przepych tej którą pokazują teraz, a która wydaje się być ostatnim słowem czarodziejstwa scenicznych.

Jest to coś olśniewającego, oszałamiającego, powiedzmy bez ogródki oglupiającego do najwyższego stopnia. Pożoga światła, po- żoga kolorów, maszyny posunięta do najwyższej doskonałości, naj- subtelniejsze kombinacje chemii i fizyki zastosowane do dekoracyi i doprowadzone do cudotwórczości dotykającej, oto treść sztuki.

Jeżeli jeszcze innej chcecie, w niemającym jestem kłopotcie jak wam opowiedzieć o co tam zresztą chodzi.

Za pretekst do cudotwórczości wzięto przynędy królewicza szu- kającego po świecie zaczarowanej księżniczki swojej kochanki.

Nasłuchaliśmy się dość od piastunek naszych, powieści tegoż wątku, tylko inaczej namotanego. W Porte Saint-Martin księżniczka zaklęta imieniem Dezjerysa, przemieniona jest w lanią, przez ale duchy zaszłośnie jej piękności. Metamorfoza odbywa się na scenie i bardzo zgręcznie.

Zania ginie w lesie, a królewicz zdesperowany, idmie ję szukać przez bory i góry, gdzie go niesłychane spotykają rzeczy.

A najprzód, ponieważ jest niezmiernie strapiony, on sam i pań- stwa jego dostają żółtaczkę... gdzie spojrzysz wszystko szafrańowe, drzewa, ludzie domy i kwiaty.

Szafrańowy królewicz idąc gdzie go oczy poniosą przybywa do wielkiej puszczy czyli dziewiczego lasu, niesłychanej bujności, nieopi- sanego blasku i kolorytu, ale w tym cudnym lesie tysiące pokus się mieści, sto razy gorszych niż w gaju Armidy gdzie uwieźli kraytocy a który był zaledwie prostym ogródkiem w porównaniu z tym, który tu na bulwarze zbrodni widzimy.

Ztąd królewicz przez strachy wynany, wchodzi w niebieskie państwa szafirowej Dany. Gdyby sztuka krasomówcza dozwalała wię- kszce rzeczy porównywać do mniejszych powiedzielibyśmy: wyobraźcie sobie krajobraz farbka namalowany... Ale byłoby to porównanie tak niepoetyczne, tak bliskie balii, choć wierne, że na niem poprzestać nie mogę. Sigając wyżej, powiem: wyobraźcie sobie pejzaż wykuty z sa- firu a opromieniony afrykańskiem słońcem.

Ztąd bohater nasz przybywa do państw króla Somona, lejących w głębi morza.

Scena niezmiernie ożywiona, gdyż u króla właśnie jest feta: wszystkie ryby i raki zaproszone, tworzą malownicze grupy. Wystę- puje gwardya utworzona z rekinów i piechota złożona z prostych węgorzy; homar jest mistrzem obrzędów, a drobne rybki są tań- cerkami.

Balet ryb przyodziały w łuski, naśladuje ruchy pływacsek: wodę tworzy z powietrza sztuczne oświetlenie. Mieniące jak płotki tancznicze, pluskają się w strugach elektrycznego światła wydając się jakby rzeczywiście w głębi wody widziane.

Potem następuje balet jarzyn; ludzie płci obojęd przybierają ich kształty. Widać tańczący cały ogród warzywny: kaliańory, mar- chwie, rzepy, cebule, pasternaki, pory, selery, pietruszki, kapusty, sa-łaty, jarmuże, brukiew, ogórki, dynie, melony, arbuzy, słowem wszystko co gospodni sieje w inspekcie i na zagonie do potrzeb kuchennych, tu występuje, tańczy i skacze.

Jest to królestwo Pasternaka, przez które droga wiedzie do Żelaznego Zamku, zamieszkałego przez stugłową hydrę, którą kró- lewicz zwalczyć musi, jeżeli chce odzyskać swoją księżniczkę w da- wnej formie.

Orzech twarde do zgryzienia, Straszliwe boje rycerz nasz sta- cza z potworami zastępującymi mu drogę. Tomy napisywać można chcąc opowiedzieć jak wyglądały te wszystkie larwy z trupią twarzą i nietoperzem skrzydły, te strzygi, upiory, wiedźmy i strachy, wyjęte ze starożytniej mytologii i potwornych wymysłów średniowiecznej ciemnoty.

Nakoniec królewicz pokonywa to wszystko i wchodzi wyłosem do Żelaznego Zamku, gdzie go przyjmują balet amasonek. Te ubrane wedle legendowych opisów, tańczą, naśladując mustę.

Potem następuje ostatnia próba: pokusa uosobiona w gronie sy- ren uludnych.

Obraz ten jest co się zowie uroczym. Widać dno jeziora. Ale to nie Świtę posępny, otoczony szumiącą puszcza, ciemnych jodeł, bynajmniej: coś podobniejszego do Lago di Como, jezioro obraste kwiatami i śmiejące zielenią; pod przezroczytą falą widać dno zle- ciste, a na niem leżące grupy syren, rozłożone rozkosznie pomiędzy trzciniową zaroślą, zrumienioną różowym światłem bengalu. Włosy krucze i jasne kędziory, porwane wirem woda unosi... srebrna fala kołysana wietrzykiem, muska śnieżna ramiona rostrzające się o orze- cze kształty syren, jak o perłowe konchy spoczywające w fosforycz- nych nurtach Indyjskiego morza.

Po tym obrazie, któremu równego jak świat światem nie było na scenie, następuje apoteoza. Jesteśmy w siódmym niebie. Wątpię czy Mahomet wyobraził sobie tak pięknym to miejsce które jako nagrodę wiernym malował. Słowacki nawet, który o tym ma- hometaniskim raju mówić lubił, a nawet w poemacie swoim przytacza z Koranu przypisek, gdzie powiedziano, że tam każda gruska się odmyka i wydaje cztery panny różnego koloru, tak daleko na skrzy- dłach swęj indyjskiej wyobrazi w materyalnym kierunku nie za- leciał.

Jeżeli słońce nie jest gorejące, jak to utrzymują niektórzy astronomowie, a zarosłe, jak twierdzą inni, wegetacją mającą blask dyamentów i wszystkich drogich kamieni, któremi rozkoszują się oczy nasze, to wesele tam odprawione wygląda zapewne tak jak ta apoteoza w teatrze Porte Saint Martin.

Ale podobnie jak długo patrzącemu w słońce, cmi się w oczach i ośliniony tym blaskiem nie już rozróżnić nie może, przez chwilę zo- staje oglupiały, nieprzytomny... tak i po tych widokach człek wycho- dzi z teatru jak kołowaty baran. Przepiassam za wyrażenie nieco trywialne, ale że mazowieckie jest, będzie zrozumiane lepiej niż każde inne, estetyczniejsze.

Widz tedy, wychodzi w tym smutnym stanie umysłu, w prze- sycie zmysłów nieopisanym, a w czczości ducha niezmierniej, gorzej sto razy niż kołowaczna barania. Dopiero w parę godzin oprzytomnia- wszy, myśli sobie, że za pomocą takich widowisk można odzwyczaić lu- dzi od myślenia.

## Wiadomości literackie.

— Przed kilku dniami wyszedł tu z druku trzeci z kolei tom Roczników Towarzystwa Przyjaciół Nauk Poznańskiego. Tom ten zawiera przedmioty następujące: 1) Kilka uwag w sprawie roku- szu zebrańdowskiego przez Henryka Schmitta. 2) Opis statystyczny i historyczny obwodu Boreckiego, w powiecie Krotoskim, zebrany przez Emila Kierackiego. 3) Operacya fiestyły pochwo-pecherzowej przez dra Teofila Mateckiego. 4) Dzieje dnia 5 i 5 maja 1791, ze- stawił Leon Wegner. 5) Nekrologi. 6) Sprawozdanie z czynności To- warzystwa od grudnia 1862 do grudnia 1864.

Rozesłaniem tomu tego członkom Towarzystwa tak czynnym jak i honorowym, zajęła się uprzejmie księgarnia tutejsza pana J. K. Zupańskiego.



Wyszedł z druku Ziemianna nr. 26 i zawiera: Ziemia órna, jej tworzenie się i skład, Juliusz Au. — Pogląd ogólny na rolnictwo i niektóre działy polskie z peryodu nauki Liebiga. S. Zdzitowiecki. Wystawy rolniczo-przemysłowe w r. 1865: Sprawozdanie, złożone Towarzystwu rolniczemu śródziemno-gnieźnieńskiemu z wystawy w Szczecinie od dnia 16 do 21 maja r. b. odbytej. Praca rolniczo-chemiczna: 168. Panu M. w Uścięciach pod Bukiem. 169. Panu J. S. w Kijewie pod Srodą. Korespondencye redakcyi: Pan W. P. Zakrzewski w Kozłowie pod Kościanem. Rozmaitości: Karolek jako środek ku nieniknieniu wzdęcia bydła rogatego, pasącego się na szlagach koniczynnych. — O przyspasabianiu dobrego wapna mularskiego.

Przybyli do Poznania dnia 3 lipca.

BAZAR. Wł. dóbr dr. Niegolewski z Morownicy. Wilczyńska z Szurkowa, Działowska z Działowa, Zakrzewska z Osieka, Kierski i syn s. Podstolic. Karśnicki z Mchów, hr. Łącki z Poadowa, hr. Potulicki z w. Jezior, Miroszewski z rodziny z Krakowa, Cezary z Nekli, obywatelka Roncewicz z Warszawy, sekretarz dr. Lichtenstein z Wiednia. HOTEL DU NORD. Wł. dóbr hr. Bniński z Czmachowa, Karnkowski, Zempicka i baronowa Bourgenau z Król. Polskiego, dr. Wolff z Wrocławia. HOTEL PARYSKI. Wł. dóbr Laskowska z Jarząbkowa, Skąpski z Michorzewa, rolnicy Gruszczyński z Michorzewa, Gajewski z Wiśniewa, Pręczyński z Zerkowa, pełnom. Mrowiński z Gościeszyna, dr. Wiśniewski z Miłostawia, ks. Krajewski z Rzymu, dzierżawca Golski z Nietrzebanowa. OEHMIGA HOTEL FRANCUSKI. Wł. dóbr Mielecki z Ściborza, Mielecki z Nieszawy, Łaskowski z Sobótki, Radońska z Krzeslic, Moszczeński z Jezioro, Goździewski z Srody, Waligórski z Rostworowa, kapitalista Grudzielski z Gniezna, nadleśniczy Dittmar z Zielonki. STERNA HOTEL EUROPEJSKI. Wł. dóbr Rollin z żoną z Górzewa, Górkowski z żoną z Siekierok. POD CZARNYM ORZEM. Wł. dóbr Kowalewski z Marcelina, Dutkiewicz z Żegrowa.

Wiadomości handlowe.

Stowarzyszenie kupców w Poznaniu dnia 3 lipca.

Zyto: lepiej wyp. 400 węcpli, na lip. i lip-sierp. 40, sier-wrz. 40 1/2, wrze-paź. (jesień) 42, paź-list. 42 1/2, list-gr. 42 1/2 tal. pl. Okowita: trzyma się, wyp. 36,000 kw., na lip. 13 1/4, sier. 14, wrz. 14 1/2, paź. 14 1/2, tal. pl. Berlin, 1 lipca. Pszenica: 100 funt. w miejscu 47-66 tal.

plac. wedle jakości. Żyto: 79-80 funt. w miejscu 46 1/2, na lip. i lip-sier. 46-45 3/4-46 1/2, sier-wrz. 46 3/4-1/2-47 1/4, wrze-paź. 47 46 1/2-48-47 3/4, paź-list. 47 1/4-47-48 1/8-1/8, list-gr. 47 1/2-48 1/4-48 tal. pl. Jęczmień: 1750 funt. 30-36 tal. pl. Owies: 1200 funt. 26-29, na lip. 26 1/4-26, lip-sierp. 26, sier-wrz. 26-1/8, wrze-paź. i paź-list. 26 1/4-26, list-gr. 26, gr-sty. 26, sty luty 26 tal. pl. Groch: 2250 funt. do gotowania 52-56 tal. pl. Olej rzepiowy: 100 funt. bez beczi 13 3/8, na lip. i lip-sier. 13 3/8-3/8, sier-wrze. 14, wrze-paź. 14 1/8-1/24, paź-list. 14 1/4-1/4 tal. pl. Olej lniany: 100 funt. bez beczi 12 3/2 tal. pl. Okowita: 8000% Tr. w miejscu bez beczi na lip. i lip-sier. 14 1/2-11 3/4-3/8-3/8, sier-wrze. 14 3/8-11 1/2, wrz-paź. 15 1/4-1/4-1/4, paź-list. 15 1/2-1/4-1/4, list-gr. 15 1/2-1/4 tal. pl. Wypowiedziano 96,000 cent. żyta po 46 tal., 3000 cent. oleju rzep. po 13 1/2 tal., 260,000 kw. ok. po 14 1/2 tal. i 36,000 cent. owsa po 26 tal.

Wrocław, 1 lipca. Na targu: piękna śred. pośled.

Table with 4 columns: Product, Price range, Quality, and Date. Includes items like Pszenica biała stara, Żyto nowe, Jęczmień stary, Owies, Groch.

Na giełdzie: Żyto: niżej, wyp. 26,000 cent., 2000 funt. na lip. i lip-sierp. 42-41 1/2, sier-wrz. 42 3/4-1/4, wrz-paź. 44-43 1/4-1/2, paź-list. 43 3/4-3/4, list-gr. 44 1/2-43 3/4, kw-maj 46 1/4-45 tal. pl. Pszenica: na lip. 50 tal. plac. Jęczmień: na lip. 35 tal. plac. Owies: na lip. i lip-sier. 38 1/2, żąd., wrz-paź. 36 1/2 tal. pl. Rzep: na lip. 121 tal. pl. Olej rzep.: mało zmiany, wyp. 300 cent., w miejscu 14 1/3, żąd., na lip. 14 1/6, pl., lip-sier. 14 1/3, żąd., sier-wrz. 14 3/12, wrz-paź. 14 1/2, paź-list. 14 1/2, list-gr. 14 1/2, żąd., kw-maj 14 2/3 tal. pl. Okowita: stabiliej, wyp. 80,000 kw., w miejscu 14 1/2, na lip. i lip-sier. 14-1/2, sier-wrz. 14 1/2, wrze-paź. 14 1/2-1/2, paź-list. i list-gr. 14 1/3, kw-maj 14 1/3 tal. pl.

Szoeon, 1 lipca. Na targu. Pszenica: 54-64. Żyto: 44-52. Owies: 28-32. Groch: 48-58 tal. pl.

Na giełdzie: Pszenica: ceny ustępujące, 85 funt. żółta w miejscu 55-61, 83-85 funt. żółta na lip-sier. 62-61 1/2-60 1/2-61, wrz-paź. 64 1/2-63 1/2, paź-list. 64 1/2-64, na odst. wioseńną 67 tal. pl. Żyto: ceny ustępujące, w końcu nieco wyżej, 2000 funt. w miejscu 45 1/2-47, na lip-sier. 45 3/4-45-1/4-3/8-1/2, sier-wrz. 45 1/2-3/8-3/4-46, wrz-paź. 46 1/2-1/4, paź-list. 47 1/2, na odst. wioseńną 48 1/2 tal. pl. Olej rzep.: trzyma się, w miejscu 14 1/4, na lip. 14 1/4, wrz-paź. 14 1/2-1/8, paź-list. 14 1/2 tal. pl. Okowita: mało zmiany, w miejscu bez beczi 14 1/2, na lip-sier. 14 3/8-3/8-1/2, sier-wrz. 14 3/4, pl., wrze-paź. 15 1/4, paź-list. 14 3/8-3/4, na odst. wioseńną 15 1/2-1/2 tal. plac. Olej lniany: w miejscu 12 3/2 tal. pl. Zameldowano 800 węcpli pszenicy, 700 w. żyta i 50,000 kw. okowity.

Wrocław, 1 lipca. (Weina). Mało kupców zamiejscowych obrot Sprzedano nieznaczna ilość wełny jagnięcej i loków, ta 85-95, te po 65-70 tal. Nieco wełny jednostrzyżnej sprzed przeszo 60 tal. Nowe dowozy wynoszą około 2000 cent.

Poszt, 30 czerwca. (Weina). Lichy obrot, kupcy zag wstrzymują się od zakupów, gdyż zdaniem ich są wełny tutejsz drogie. Dotąd rozsprzedano około 14,000 cent. Ceny nie w żadnej znacznej różnicy.

CENY TARGOWE

Table with 4 columns: Product, Price, Quality, and Date. Includes items like Pszenicy pięknej szefl. 16 garn., Żyta ciężkiego, Jęczmienia dużego, Owsa, Grochu do gotow., Rzepiu zimowego, Rzepiku zimowego, Rzepiku latowego, Rzepiku latowego, Tatarski, Perek, Masła garn., Koniczyny czerw., Koniczyny białej, Siana, cent., Słomy, Oleju, Okowity (beczka 100 kw.) 80% Tral.

Nadesłano.

Cierpiąłem przez ciąg kilku lat na osłabienie prawego ram skutkiem strzału odniesionego w wojnie. Po użyciu wód w KÖ dorff-Jastrzemb nastąpiło znaczne polepszenie wspomnianego osł nia i zagojenie dawno jęczącej się rany, która prawą łopatkę czyła. Dla dobra cierpiącej ludzkości podaję to do wiadomości.

Franciszek Giertzuel ces. król. kapitan pensjonowany.

(3077)

Eksportacya zwłok sp. Maryl z hr. Moszczeńskich pułkownikowej Mh- okielj odbędzie się we wtorek, dnia 4 lipca o godzinie 5 po południu z Poznania przy ul. Strzeleckiej No. 25 do grobu familijnego w Kaźmierzu pod Szamotułami. Pogrzeb odbędzie się tamże w środe, dnia 5 lipca, o 10 godzinie rano. (3431)

Grodzisk. — Ach! jaka radość mię ogaręła, przeczytawszy w liczbie przyby- lych do Poznania p. Wojtazaka, gorzel- lanego z Bnia; otóż znów jeden komin parowy sterczy więcej w okolicy kórnickiej, gdzie prawie ich wcale niema, a przez co owe miasteczko musi być bardzo uwspia- nialone. — Ach! oby każdemu dał Pan Bóg tę myśl dobrą ku przemysłowi, jak ma ją p. Wojtazak, gorzelany w Bninie — Z wdzięczności. — (3430)

Urzednik gospodarzy, praktyczny, poszukuje natychmiast miejsca, którego wska- że księgarnia K. Rejznera, ulica Wodna. (3415)

W Poznaniu na Strzeleckiej ulicy No. 8 B. na parterze jest pościel do nabycia. (3436)

W nowym domu położonym na Chwałiszewie pod No. 91 są dwa pomieszkania pańskie i mniejsze natychmiast lub też od 1 października do wynajęcia. (3433)

W drukarni „Czasu“ w Krakowie wyszedł tom trzeci i ostatni

Pamiętników Kajetana Koźmiana, z dwoma portretami, obejmujący epokę Królestwa Kongresowego od 1815 r. aż do 29 listopada 1830, wspomnienia rewolucyj 1830 roku, oraz niektóre wspomnienia z lat późniejszych. Cena egzempl. 3 1/2 tal. Nabyć można w księgarni N. Kamińskiego i Sp. i w księgarni J. Priebatscha w Ostrowie. (3397)

Skład mój korzeni i wina przeniósłem z Rynku na ulicę Szkólną No. 11, dawniej A. Remus. Donosząc o tém uprzejmie, proszę o dalsze łaskawe względy. (3435) Poznań, w lipcu 1865.

Ucznia potrzebuje cukiernia (3429) A. Pfiznera. Na dzień 17 lipca rb. wyznaczono w tutejszym sądzie termin do sprze- dazy gruntów położonych przy Grobli pod Nr. 31 i 32. Rzeczono grunta mają we froncie 12 okien, kilka za- budowań tylnych i wielki ogród. Osobom mającym chęć kupna zwraca się na to uwagę. (3017)

Miejsce nożnia w składzie G. A. Schleha już zajęte. (3428) Na Młyńskiej ul. No. 20 na 1 piętrze jest pomieszkanie o 5 pokojach itd. za- raz do wynajęcia. (3385) Pończochy, szkarpetki, reka- wiczki latowe, rozmaite przybory do haftów; niol, jedwab, bawełna, tiule, musliny, grzebienie, mydła toaletowe poleca tanio J. Pawłowska, ul. Wrocławska 6. (3438)

Landw. Zeitung für Posen, No. 13. Redigirt von Wilh. Janke. Verlag von Eduard Trewendt in Breslau. Treść: Rolnictwo i przemysł naszych czasów i ziem w ogóle, a szczególnie w W. Księstwie Poznańskim. — Bieda robotnicza. — Owczarnie zarodowe w W. Księstwa Poznańskiego. Według W. Jankowskiego przez J. N. Fritza. Dokończenie. — O robieniu kompostu. Dokończenie. — Użycie korzenia tubinu. — Sprawozdania rolni- cze. — Zbiórka literacka. — Kalendarz tygodniowy. — Ceny targowe. Tygodniowo 1 arkusz. — Kwartalna cena prenumera- cyjna 2 1/2 sgr. — Wszystkie księgarnie i urzędy pocztowe przyjmują zamówienia. (3425)

Na rachunek paryski i londyński poszukuje się od 26 czerwca do 4 lipca r. b. kupna brylantów, dya- mentów, perel, starożytności złotych i srebrnych, za które płaci się najwyższe ceny. (3288)

Pomieszkanie przy placu Sapieżyńskim No 7 na 1 piętrze po stronie lewej. Godziny do ustnego porozumienia rano od 7-9, po południu od 2-7 godzin. Zamówienia przyjmuje gospodarz. (3409)

Drożdże funtowe (3409) z czystego żyta i jaknajczystsze, białe, wyborowe i trwałe, poleca jak najtaniej parowa fabryka drożdży funtowych i gorzelnia żytnia H. Boehma, Wrocław, Mühlgasse 9.

Skład mój korzeni i wina przeniósłem z Rynku na ulicę Szkólną No. 11, dawniej A. Remus. Donosząc o tém uprzejmie, proszę o dalsze łaskawe względy. (3435) Poznań, w lipcu 1865.

Księgarnia J. B. Langlega w Gni poleca Sz. Duchowieństwu i pobożnej bliźności znaczny wybór: Pa- rek do odmawiania różań w cenie od 1-30 sgr., Krzyżki s brne, z perłowej macicy i banowe z wizerunkami p. Jezusa, też figury p. Jezusa, rzeźbiar roboty tyrolskiej, stosowne na krzyże cesyonalne, po najtańszych cenach. (3)

Król. pruska loterya. Częstki losów do I klasy 132 lot rozsyła, jak wiadomo, najtaniej A. Cartellieri w Szczecinie. (2880)

Nową przesyłkę dobrych pragskich butów odebrał A. Apolant, ul. Wodna 6. (3418)

Nasienie rzepy ścierniskowej i white globe turnips jakośi wyborowej i po cenach naj- szych poleca S. A. Krueger ul. Fryderykowska No. 31. (3437)

W piątek, dnia 7 t. m. stanie podziem- nym pocigiem rannym wielki transport krów i cieląt z legu noteckiego, w telu Keilera na sprzedaż. W. Hamann, handlerz bydła. (3434)

Ogród ludowy. W poniedziałek o godz. 5 1/2, koncert. Radek. (3432)

KURS GIEŁDY W BERLINIE. dnia 1 lipca. Table with multiple columns for various financial instruments, exchange rates, and market prices. Includes sections for 'KURS GIEŁDY W WROCŁAWIU. dnia 1 lipca.' and 'KURS STOW. KUP. W POZNANIU. dnia 3 lipca.'



# Nadzwyczajny Dodatek do Dziennika Poznańskiego No. 149.

Wtorek, 4 lipca 1865.

Ledwo po zgonie śp. Ludwika Gąsiorowskiego w gronie przyjaciół i zwolenników jego powstała myśl, aby utrwalić pamięć tego godnego ziomka jakim widomym znakiem, alści ochoczo w czyn ją wprowadzić zamierzono i z wielu stron na ręce podpisanych składano na ten cel datki, noszące na sobie znamie wdzięcznej i niezgasłej pamięci po śp. Ludwiku Gąsiorowskim. Podpisani wchodząc w myśl lawców rozumieli, że skromnym pomnikiem wystawionym śp. Lud. Gąsiorowskiemu na grobie jego (na cmentarzu Śto Marcińskim w Poznaniu) najgodniej odpowiedzą zaufaniu w nich położonemu, szczęśliwi, że celu tego udało im się dopiąć. Niech przechodzień spojrzawszy na pomnik uobecni sobie zasługi i prawość Dra Gąsiorowskiego i uroni łazkę spólczucia na grobie jego.

Poświęcenie grobowca nastąpi dnia **5 Lipca** poprzedzone nabożeństwem żałobnym za duszę nieboszczyka w kościele Śto Marcińskim, o godzinie **8** tegoż dnia odbyć się mającém.

Ze składek wpłynęło . . . . . 351 tal. 2 sgr. 6 fen.

Wydano się:

a) Panu H. Cegielskiemu za kraty itd. . . . .	160 tal. — sgr. — fen.
b) Panu Krzyżanowskiemu za płyty granitowe, podmurowanie itd. . . . .	146 „ — „ — „
c) Za zwózkę ziemi, ogrodowemu, drzewa różne i urządzenie . . . . .	27 „ 2 „ 6 „
d) Za druk . . . . .	10 „ — „ — „
e) Nabożeństwo i ubodzy . . . . .	8 „ — „ — „
Ogółem . . . . .	351 tal. 2 sgr. 6 fen.

		Tal.	Sgr.			Tal.	Sgr.			Tal.	Sgr.
1	L. Heyducki . . . . .	—	15	47	Moczyński . . . . .	123	27½	92	G. Kramarkiewicz . . . . .	225	22½
2	Lewandowski . . . . .	—	15	48	Leciejewski . . . . .	1	—	93	R. Z. Chełkowski . . . . .	3	—
3	J. K. Żupański . . . . .	5	—	49	T. Mielcarzewicz . . . . .	—	20	94	Rom. Mielecki . . . . .	2	—
4	T. Jachimowicz . . . . .	1	—	50	M. Lekszycki . . . . .	1	—	95	Żółtowski R. J. Z. . . . .	3	—
5	W. K. . . . .	—	20	51	Zef. Drojecki . . . . .	1	—	96	Salkowski . . . . .	6	—
6	F. Bogusławski . . . . .	1	—	52	Tad. Sokolnicki . . . . .	1	—	97	A. Jortzig . . . . .	2	—
7	Luziński . . . . .	—	10	53	Wiśniewski . . . . .	—	15	98	Józef Taczanowski . . . . .	1	—
8	Siewicz . . . . .	—	15	54	M. Wilden . . . . .	2	—	99	A. Brodowski . . . . .	3	—
9	M. Motty . . . . .	5	—	55	Kościelski senior . . . . .	2	—	100	K. Budziszewski . . . . .	5	—
10	Niegolewski K. . . . .	5	7½	56	Wład. Leitgeber . . . . .	2	—	101	K. Budziszewski . . . . .	5	—
11	Ks. Zenkteler . . . . .	1	—	57	Dr. Jagielski . . . . .	1	—	102	Dr. Sęcki . . . . .	3	—
12	W. Przybylski . . . . .	—	15	58	Kwaśniewska . . . . .	5	—	103	T. Urbanowski . . . . .	2	—
13	Ks. Kanonik Jabczyński . . . . .	3	—	59	Stradniarski Prof. M. . . . .	2	—	104	Adamski Tadeusz . . . . .	1	—
14	Kortak jun. . . . .	1	—	60	Degorska . . . . .	1	—	105	Hier. Chmara . . . . .	1	—
15	Mondre Józef . . . . .	1	—	61	R. Mielcarzewicz . . . . .	1	—	106	Dr. Brutkowski . . . . .	1	—
16	Wakarecy . . . . .	1	15	62	W. Magier . . . . .	1	—	107	Magnuszewicz . . . . .	2	—
17	J. L. . . . .	—	10	63	G. Stęszewska . . . . .	1	—	108	Stoc . . . . .	1	—
18	Leitgeber Bolesław . . . . .	3	—	64	Stefańska . . . . .	1	—	109	Ks. J. Lewandowski . . . . .	3	—
19	Warliński . . . . .	5	—	65	Ks. J. Koź . . . . .	2	—	110	Ks. Kan. Niszczewski . . . . .	5	—
20	Goldenring . . . . .	2	—	66	H. Cegielski . . . . .	5	—	111	J. N. Piotrowski . . . . .	2	—
21	Mycielski . . . . .	5	—	67	Ks. Migdalski . . . . .	5	—	112	K. Buchowski . . . . .	1	—
22	Liszkowski . . . . .	3	—	68	Ks. Zientkiewicz . . . . .	5	—	113	Hr. Ed. Grabowski . . . . .	10	—
23	Loga . . . . .	1	15	69	Ks. Zientkiewicz . . . . .	5	—	114	Albin Gorecki . . . . .	1	—
24	Bieliński . . . . .	1	15	70	Hr. Czapska . . . . .	5	—	115	Radoński Tadeusz . . . . .	3	—
25	Ks. Malinowski z Komornik . . . . .	1	—	71	Koenig . . . . .	1	—	116	Seweryn Ostrowski . . . . .	5	—
26	Januszewski Jan . . . . .	10	—	72	Fl. Radoński . . . . .	1	—	117	J. Modlibowski . . . . .	2	—
27	Ks. Janicki z Kórnik . . . . .	5	—	73	Prof. Wituski . . . . .	1	—	118	Haak . . . . .	2	—
28	Siedmiogrodzki . . . . .	1	—	74	Ed. Drwęski . . . . .	1	—	119	T. Kalkstein . . . . .	1	—
29	Alfons Taczanowski . . . . .	10	—	75	Szołdryński z Siernik . . . . .	10	—	120	Dr. Swiderski . . . . .	5	—
30	Prądyński ze Środy . . . . .	1	—	76	Batkowski . . . . .	1	—	121	Pfitzner, A. . . . .	5	—
31	P. Ch... . . . . .	3	—	77	Ks. Prałat Brzeziński . . . . .	4	—	122	Krysiewicz . . . . .	1	—
32	F. Rejewski . . . . .	1	—	78	Ks. K. Grandke . . . . .	1	—	123	W. Kaczyński . . . . .	1	—
33	Kortak senior . . . . .	3	—	79	B. Dąbrowski . . . . .	5	—	124	S. Kunkel . . . . .	1	—
34	Ks. Bażyński . . . . .	1	—	80	Dulinski . . . . .	1	—	125	Sz. . . . .	1	—
35	Zygm. Szołdryński . . . . .	11	10	81	Koczorowski . . . . .	1	—	126	M. . . . .	—	10
36	Koszkowska . . . . .	5	—	82	Janowicz . . . . .	3	—	127	Bardfeld . . . . .	1	—
37	J. Gintrowicz . . . . .	1	—	83	R. Z. Jaraczewski . . . . .	1	—	128	Drwęska . . . . .	4	—
38	Ks. Biskup Stefanowicz . . . . .	10	—	84	J. Lekszycki . . . . .	1	—	129	Ustymowisz . . . . .	1	—
39	Sikorski . . . . .	1	—	85	Gajewski z Wolsztyna . . . . .	5	—	130	Żychliński z Brzostowni . . . . .	10	—
40	Mieniewska rubli rs. 5 równe . . . . .	4	15	86	Dr. Matecki . . . . .	5	—	131	N. N. . . . .	1	—
41	Alex. Suchorzewski . . . . .	1	—	87	Dr. Kramarkiewicz . . . . .	1	—	132	Skrzydlewski . . . . .	1	—
42	Diorobek . . . . .	1	—	88	Ks. Kan. Cieśliński . . . . .	5	—	133	Krzyżanowski . . . . .	3	—
43	Chlebowski . . . . .	1	—	89	Ks. Gintrowicz . . . . .	1	—	134	Lewandowski z Oborzysk . . . . .	2	—
44	Krakowski . . . . .	1	—	90	Dr. Nieszczota . . . . .	5	—	135	Niegolewska Pułkownikowa . . . . .	6	—
45	O. S Skórzewski Radzca . . . . .	1	—	91	Smakowski . . . . .	1	—		Niegolewski Władysław Dr. . . . .	6	—
46	Kerber . . . . .	1	—		Dr. Tomaszkiwicz . . . . .	1	—		Ogółem . . . . .	351	24
	Do przeniesienia . . . . .	123	27½		Do przeniesienia . . . . .	225	22½				

Januszewski Jan. J. K. Żupański.



